

D I V A T
p e s t i
D I V A T
995 FT

30
OLDAL
DIVAT

TÉLI
ÁLMOK

HELYETTES SZÜLŐK
KULTÚRÁT AJÁNDÉKBA

ISSN 1787218-9

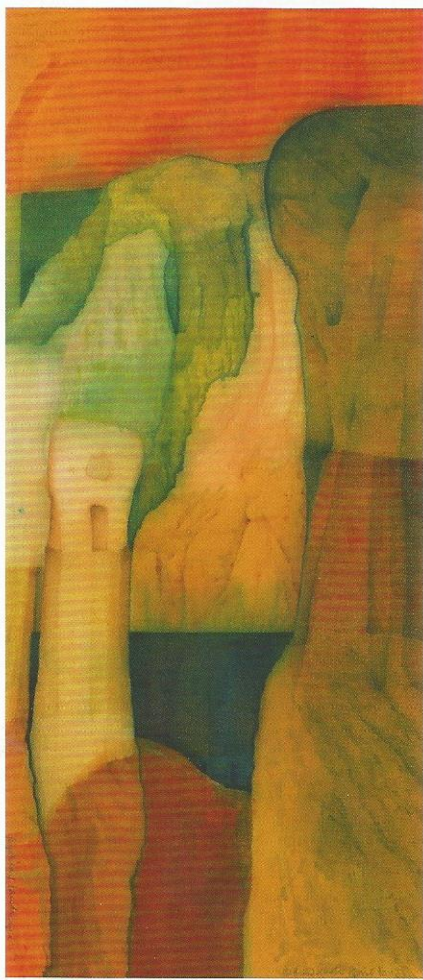
15002

9 789771 787211

Active imagination

**„Elmerengék az állatok hangján
És képeket látok a beborult égen
Mint hullámszerű örvénylő ívek
A szél és az eső kavargásában
Felemelve hirtelen kinyílásukat
Más világok előtt. „**

Tevékeny képzelődés (versrészlet)

Írni szeretnék erről a művészről, akinek műveivel 2014-ben találkoztam először. Magyar vezetőkéneve, és angol keresztneve is már kettősségre vall. Angliában született és élt 1954-től 1986-ban, rövid élete után bekövetkezett tragikus haláláig. Testvére Péter elbeszélése alapján jól beszélte a magyar nyelvet, bár csak egyszer, tizenéves korában járt Magyarországon. Ahogy majd azután ez a kettős identitás (álom/valóság, itt/ott, fizikai/belső világ, ráció/transz), átjárás belső és látható világok között végigkíséri egész zaklatott, érzelmeiktől gazdag, túlfűtött életét.

Ő Andrew, aki nem melleleg építészetet is tanult, s egy ideig dolgozott is azon a területen, hogy majd azután teljesen az alkotásnak, festésnek, írásnak, tehát a műveknek, a művészetnek szentelje életét.

Már 17 éves korában bemutatták két festményét a londoni Királyi Művészeti Akadémia nyári kiállításán.

Elöttem a művészeti albuma, melyet testvére Péter szerkesztett, bevezetőt írt hozzá, és kiadott.

Több festőhöz és íróhoz is hasonlítják, mint ahogy több stílust is alkalmaz,

mint kubizmus, az absztrakt, majd impresszionizmus, szürrealizmus, szimbolizmus. Természetes, hogy többen is hatottak rá, s többeknek emléket is állít műveiben, vagy utal rá, mint Monet, Duchamp, Turner.

Alkotó folyamatát végigkísérik a kifinomult utalások, áthallások más művekre, s művészekre.

Ismerkedem a festővel, költővel, íróval, gondolkodóval, építésszel, idők és terrek távlatában. Még akkor is, hogy nem ismerhettem meg személyesen, így fájdalmas ez az ismerkedés, és leginkább felkavaró. Érzem intellektusát, végtelen érzékenységét.

Magáról vallja, hogy építészeti tanulmányai, valamint a kubista eszköztár, s a konstruktivizmus alapját képezik későbbi a forma és szerkezet iránti elköteleződésének. Tanulmányozta az analitikus pszichológiát. Foglalkoztatják a vallási értékek, Jézust mindig jelenvalónak, és közelinek érzi magához már gyermekkorától, ugyanakkor az alkímiai források is érdeklik, melyeket beépít műveibe. A felfedezőút e „földjén” eljut tájképeiben a belső lelki tájakra. A szerencse, a véletlen és az improvizációnak köszöni ekkor keletkezett műveit, melyek, úgy érzi, szinte maguktól alakultak. Szellemi képességének tudatában, Hessere, és Junga is utal paranormális élményei alapján, s értelmezése szerint a különleges tehetség megfizet az adományokért. Hangokat hall, dolgokat, sötétben kavargó mintákat lát, mindezt kegyelmi állapotként éli meg, a belső kivetüléseinek a külsőben, melyeket azután megjelenít festményein.

Személyisége két arcáról mondja, egy kiegyensúlyozott, gyakorlati, józanésszel bíró, intellektuális kérdésekkel foglalkozó ember a relativizmus je-

gyében, de a másik személy kinek életét széttépi az ellentmondás, a lélek drámája, a Földanya rettentő aspektusa...

„Lélek és föld. Teremtés és rombolás. Születés és halál. A lelkem egyszerre él és haldoklik. Lélegzés és megrázkódtatás.” (Naplórészlet)

Nézem a festményeit, lélegzetelállító rajzait, olvasom írásait, a novellákat, befejezetlen regényrészletét, a képekhez fűzött magyarázatait, naplórészleteit. Érzem magas hőfokon lángoló természetét... Ahogy ismerkedem vele, egyre jobban érteni, ismerni vélem, őt a művészet iránti alázatát, önkifejezésének vágyát.

Gondolataim hetek óta az ő gondolatai köré fonódnak.

Szinte látom (a művész magányossága), ahogy áll a vászon előtt, és fest, vagy ül íróasztalánál, csak egy kislámpa világít

az éjszakában, (mint most nálam is), előtte fehér papírlap, vagy az írógép, és ír, az időből kizuhanva, éjjel nappal (ó hogy ismerem én is, most is, hogy vele ismerkedem). Érzem szinte, ahogy megéli a kettősségét a formák, színek, vagy a betűkből képzett szavak logikáját, és azt a másvilágot, melyet így megjelenít.

Testvére vallja róla, hogy a korai liverpooli absztrakt-kubista korszaka után, a kifejlett virágzó, zseniális korszakában saját stílust fejlesztett ki. Az ebben a termékeny korszakban született műveket, melyeket extatikus állapotban festett álmai és intenzív látomásélményei alapján, lírikus absztrakt expresszionizmusnak nevezik el. Lady Carter of Colles írta róla egy méltatásában, melyben stílusát egyedinek nevezi, s azt örökösen tökéletesíteni akarja, bármi legyen is

a személyes ára, az anyagi és anyagtalan házassága, mint a stílus és a forma kapcsolata... Igen megint és mindig a kettős szál.

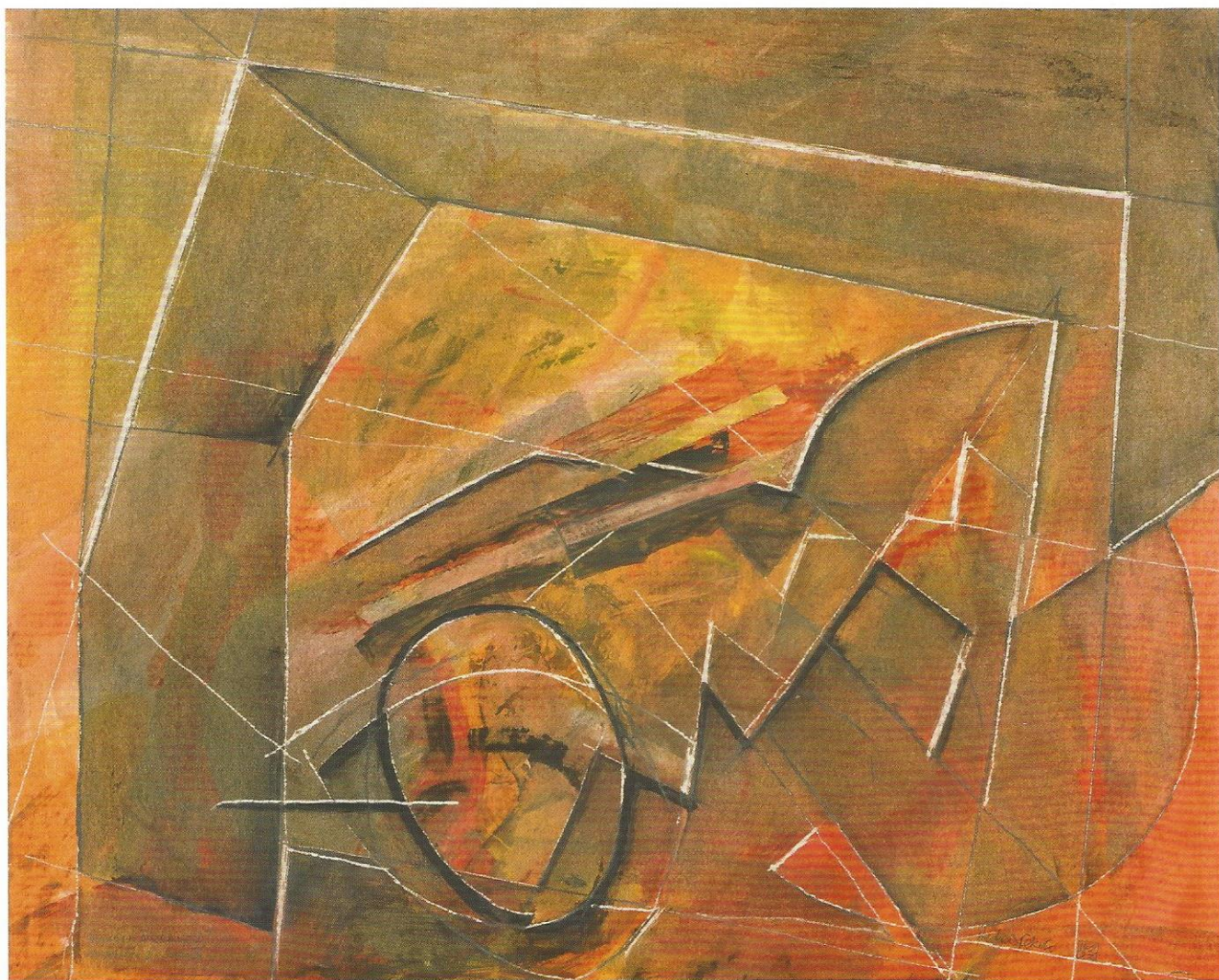
Majd jön az általa is megjósolt 1981-es év borzasztó történéseivel, majd 1986.

Azután hosszú csend...

Ő, Andrew megtett mindent, pontosabban azt tette, amit tennie kellett, megmutatta magát, elmert menni a legvégsőbb pontokig, feltárt mindent, s alkotott, hátrahagyva megrázó műveit.

Testvére Fekete Péter, Budapesten így hívják, már itt él és alkot, hátrahagyva a hazát ahova született, (s szülei döntésére ő már angol nyelvű nevelést kapott), ahol felnőtt, s visszatért oda, az ismeretlenbe ahonnan szülei elszármaztak.

Péter a pár évvel fiatalabb testvér ke-

zeli Andrew hagyatékát, hogy az, az őt megillető méltó helyre kerüljön, és megismerje a műveket a műértő, érzékeny nagyközönség is.

2014 januárban nagyszabású kiállítást rendeztek számára a Budai Vár Táncszínházában, ahol munkássága teljes tárházát felvonultatták. Ezt a nagyszerű megrázó kiállítást én is láthattam.

Milyen közel került hozzám ez a nagy szellemiség és művész, és mégis milyen nehéz írni róla, szinte lehetetlen! Szeretném megismerni őt, s ez is lehetetlen, ugyanakkor szeretném megmutatni másoknak is. Ezért álljanak itt festményei, és rajzai, versrészlete is.

Írni róla megtisztelő, felemelő, s felkavaró.

Írásai közül kiemelendő a *Voyage into Night / Utazás az éjszakába*, az esszé mely beszámolt művészi munkájának folyamatairól 1979 és 1980 között, valamint *The Quest for Gold / Az arany*

nyomában, melyben megörökíttette látomásait és álmait, megjósolta az 1981-ben bekövetkezett borzalmas eseményeket.

Ezekben az írásokban olvasó megtapasztalhatja az összefüggést az absztrakt expresszionista műalkotás, valamint a mű létrejöttét előmozdító érzelmi háttér között.

Álljon itt pár idézet tőle, melyekből belső vívódásait érzékelhetjük:

„Nem ez volt az első élményem a tudatalattimmal való válságos küzdelemről, a harcról azzal a belső valósággal, amely megfelel a külső világnak a maga teljességében és változatosságában. A belső tájkép korábban már számtalanszor megnyilvánult előttem pozitív formájában, mint pionírok, hősök és felfedezők terepe. Így szemtől szembe álltam a csábító kígyóval, a szó mindenféle értelmében, a gyermekeit felfaló anyától a megvilágosodást hozó Hermészig, megerősödvé a szimbólumok korábbi

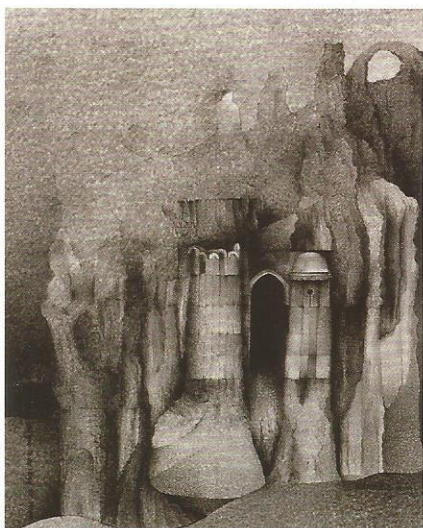
élménye és a mélylélektani ismeretek által. Amikor átéled a kettéhasítottág élményét, melyet a tudatalattid okoz rejtőzködő energiáival végigsöpörve rajtad, ki kell, hogy egyenlítsd az erőit, hogy stabilizáld őket, oly módon, hogy kevesebbet foglalkozol a személyiséged tudatos részével, és engeded, hogy ezek az erők átformáljanak és megváltoztassanak, anélkül, hogy emberségedet elvennék.”

The Fondation, The Quest for Gold / Az Alapítvány (második fejezet), *Az arany nyomában*

Egy másik idézet:

„Hazafelé siettem mindenről megfedkezve a kísérleten kívül, amit saját elmém laboratóriumában készültem elvégezni. Tudtam, hogy megtaláltam a projekciós működés titkát és azt is, hogy valójában az talált meg engem.

Amikor eljutsz a kapuhoz, egy képzeletbeli világ tárul majd fel előtted, és ilyen körülmények között lehet, hogy

elveszíted a realitásérzéked, vagy az eddig elfogadott anyagi valóságok hitét. Az Alapítvány képessé tesz majd téged arra, hogy ellenőrzött feltételek mellett vehess részt a kísérletben, melyek nélkül az élmény veszélyes és nyomasztó lenne. A segítő személyzet csupán kormányoz téged, hogy újra orientáld magad.

... Az álmok és látomások, szemlélődések és lelkiállapotok maguk hozzák létre a lélek megnyilatkozását és létrejöttét, tudatosan és egyre inkább megértve őket vezetnek el a növekedés és újjászületés folyamatához. Jóllehet ezek olyan alkalmak, amikor az elsődleges energiák összegyűlnek és egy bizonyos pontra vetülnek, és a megvalósításuk eljuttat a számos Kapuhoz, melyek mind az Útra nyílnak. Andrew Fekete *The Hidden Continents, Quest for Gold / A rejtett földrészek* (fejezet), *Az arany nyomában*

Várjuk hogy műveit megismerhessük, festményeit láthassuk galériák és múzeumok falain, írásait kézben tarthassuk nyomtatásban és olvashassuk.

2015 őszén az Andrásy úti Berekai Art Stúdióban kerül bemutatásra egy válogatás műveiből, mely október 15-29-ig látogatható.

A jövő pedig a 2016-os évben kiállítással készül Liverpoolban, ahol tanulmányait is végezte, a Viktoria egyetemi Múzeum és Galleryben, ahol ugyanakkor megjelentetnek egy albumot is Andrew Fekete műveiből.

A művek tovább élnek és beteljesítik sorsukat.

Baróti Györgyi Zoé

